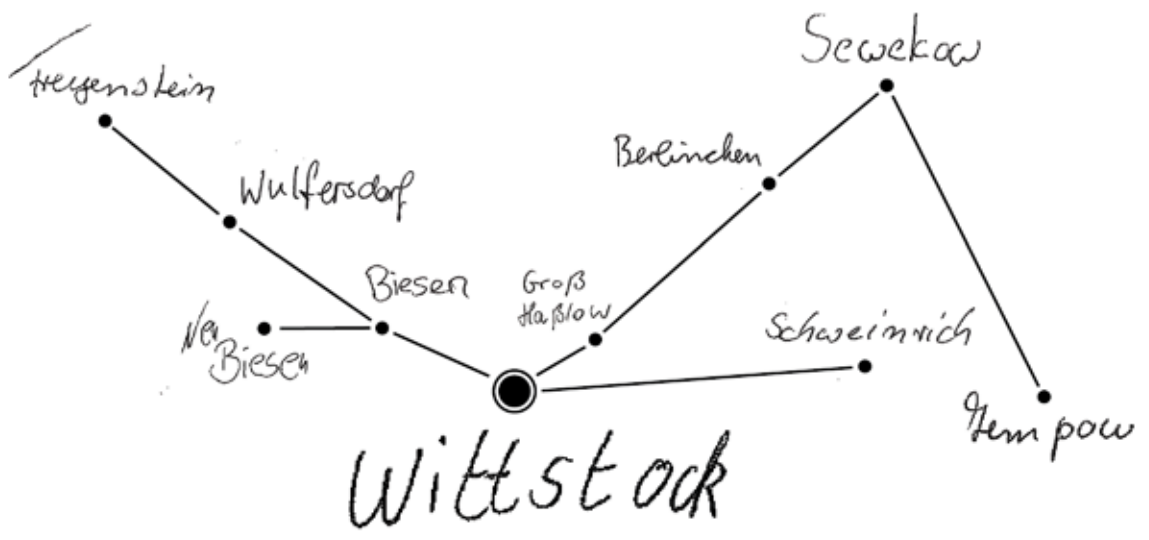

Und nun?

Och nu?

Internationales Kooperationsprojekt internationalt samarbetsprojekt

LEADER - Lokale Aktionsgruppen
LEADER-organisationer

3 Regionen vernetzen sich tre regioner jobbar ihop

LAG Dalsland / Årjäng, Schweden Sverige
LAG Aktion Österbotten, Finnland Finland
LAG Ostprignitz-Ruppin, Deutschland Tyskland

KULTURTURISTA

Alle Infos unter:

www.kulturturista.com, www.lag-opr.de

EUROPÄISCHE UNION
Europäischer Landwirtschaftsfonds
für die Entwicklung des
ländlichen Raums

Raum für Ideen Utrymme för Idéer

Wittstocker Jugendliche beteiligen sich seit 2012 an dem Projekt „Wittstocker Demokratiewerkstätten“. Hier lernen sie Kommunalpolitik und Beteiligungsprozesse kennen und entwickeln Mittel und Wege, sich mit Ideen einzubringen und sie umzusetzen.

Um eine Vorstellung zu bekommen, an welchen Plätzen sie sich aufhalten und wie sie ihr Wittstock sehen, wurden 5 Jugendliche aus dem Jugendclub C60 mit Kameras der DGB Bildungsstätte ausgerüstet. Sie hatten keine Vorgaben und zogen begeistert los.

Die Ergebnisse haben uns außerordentlich erstaunt, da sie sich von den typischen Postkartenmotiven unterscheiden und ein völlig anderes Bild der Stadt zeigen. Der wunderschöne Marktplatz, die toll sanierte Altstadt oder die Bischofsburg mit der gut erhaltenen Stadtmauer waren nicht im Fokus der Objektiv, sondern die alten großen Fabrikgebäude der ehemaligen Tuchfabrik, die leider langsam dem Verfall preisgegeben sind.

Schaut man sich die Fotos genau an, sieht man eine ganz eigene Ästhetik. Vielleicht spiegelt die Wahl der Motive das Interesse der Jugendlichen wieder, einen Raum in der Stadt zu finden, den sie mit ihrer Kreativität und nach ihren Bedürfnissen gestalten.

Es entstand die Idee, einige ausgewählte Fotos zu einer Ausstellung im Rahmen des Projektes "Kulturturista" zusammenzustellen und sie Interessierten zu zeigen. Die jungen Fotografen wählten ihre Lieblingsmotive und suchten Bildtitel mit großem Sachverstand und Blick für Details aus.

Eine zweite Gruppe mit 6 Jugendlichen, die in den Ortsteilen der Stadt Wittstock beheimatet

Sedan 2012 deltar ungdomar från Wittstock på projektet "Verkstäder av demokratin i Wittstock". Här lär de känna kommunalpolitik och hur man kan delta på politiken och utveckla vägar och möjligheter att bidra med idéer eller önskemål till samhällsutvecklingen.

För att få ett intryck om deras favoritställen och hur deras Wittstock ska se ut fick fem ungdomar från ungdomsgården C 60 kameror av fackföreningens utbildningsorganisationen. De fick bara temat men inga vidare hänvisningar och så drog de entusiastiska iväg

Resultatet har blivit oförväntat mycket förvånande. Bilder visar i stort sätt inte de typiska motiverna som förväntas på vykort och åskådliggör en hel annan bild av staden. Det var inte det vackra torget eller den fin restaurerade gamla staden eller biskopsborgen med den bra bevarade stadsmuren som stod i fokus av objektivet. Det var de gamla stora byggnaderna av den gamla tygfabriken som har förfallit under många år.

Tittar man nära på bilderna så syns en egen estetik. Kanske speglar utvalet av motiver intresset av ungdomar att hitta utrymme i staden att utveckla, presentera och bidra med deras kreativitet, föreställningar och behov.

Så uppstod planen att sätta ihop en utställning av utvalda bilder och visar de i ramen av projektet "Kulturturista" inför en publik som är intresasaerade. Våra unga fotografer valde ut sina favoriter och letade snillrik och med stor sakkunskap och blicken för detaljer efter passande rubriker.

En annan grupp av sex ungdomar som bor i sprida ortsdelar av kommunen Wittstock och som är engagerade som ledamöter i ung-

sind und sich als Jugendbeauftragte im Ortsbeirat engagieren, fotografierten in den jeweiligen Dörfern für sie aussagekräftige Motive. So setzt sich die Fotoausstellung aus 24 Bildern von 11 Jugendlichen zusammen.

Während einer Vernissage im Jugendclub C60 am 6. November 2014 wurden die Ergebnisse einer Gruppe schwedischer, finnischer und deutscher "Kulturtouristiker" präsentiert.

Die Arbeiten stießen auf große Resonanz. Sie wurden auch beim Neujahrsempfang der Stadt Wittstock/Dosse am 15. Januar 2015 in der Stadthalle Wittstock gezeigt und anschließend konnte man die Ausstellung im Rathaus besichtigen.

Die jungen Leute aus Wittstock möchten ihre Bilder an einen Jugendclub in Finnland und Schweden schicken. Regionen in beiden Ländern ähneln ihrem Zuhause. Sie können sich gut eine gemeinsame Ausstellung mit Fotos aus allen drei Ländern vorstellen. Ein schöner Anlass, um einander zu begegnen und ins Gespräch zu kommen.

Uta Lauterbach
Jugendsozialarbeiterin
mobile Jugendarbeit Wittstock

domsparlamenten av sina samhällen tog kort av starka motiv i sina byar. Så kunde sättas ihop en utställning av 24 fotografier med olika bakgrund av elva ungdomar.

Under en liten utställningsöppning visas upp resultaten framför svenska, finska och tyska deltagare av "Kulturturista" i ungdomsgården C 60 i Wittstock den 06.11.2014. Bilderna fick en bra resonans. De presenteras även på nyårsmottagningen av staden Wittstock den 15.01.2015 i "Stadthalle Wittstock". Och efteråt visas utställningen dessutom i rådhuset.

Ungdomarna från Wittstock vill skicka sina bilder till ungdomsgårdar i Sverige och Finland. Partnerregionerna likar deras hemtrakter. De kan tänka sig en gemnsam utställning med bilder från alla tre länder. En bra anledning för att komma i kontakt, träffar varandra och komma i dialog för att jämföra och leta efter skilnader på infrastrukturen och problem.

Uta Lauterbach
Socialarbetare för ungdomar
Socialvård i Wittstock

Biesen

Feuer frei Ge fyr

Hasslow

Mut zur Farbe Mod till färg

Neu Biesen

Tor zur Welt Port till världen

Ich hab die Bushaltestelle fotografiert, weil ich von dort jeden Morgen nach Wittstock zur Schule fahre. Die Bushaltestelle ist für mich in Neu Biesen der wichtigste Punkt. Da kommt man weg. Fahren nur zu wenig Busse. Lange bin ich hier sowieso nicht mehr. Ich gehe dann in die Lehre woanders hin. Meine Freizeit verbringe ich auch meistens in Wittstock. Auf dem Skater, Freunde treffen, Fußball spielen. Auf unserem Dorf ist gar nichts los und in Wittstock nur wenig. Im Sommer fahre ich mit dem Fahrrad nach Wittstock. Da ist man wenigstens nicht auf den Bus angewiesen. Eigentlich wohne ich gern auf dem Dorf. Hier kennen sich noch alle und helfen einander. Das ist in Wittstock, glaube ich, nicht so. Wenn ich mal eine Familie habe, kann ich mir schon vorstellen zurückzukommen.

Jonas Bienert (15)

Jag tog kort av busshållplatsen. Jag åker därifrån till skolan i Wittstock varje morgon. Busshållplatsen är det viktigaste stället i Neu Biesen för mig. Därifrån kan man komma iväg. Men det är för sällan att det går bussar. Jag stannar inte längre kvar i den här byn. Jag tar min utbildning någon annanstans. Under min fritid är jag ofta i Wittstock och träffar kamrater, spelar fotboll eller åker skateboard. Det är så otroligt lugnt i vår by och i Wittstock finns det bara några få möjligheter. På sommaren cyklar jag till Wittstock och är inte tvungen att ta bussen. Egentligen bor jag gärna i en by. Här känner alla varandra och hjälper till om det behövs. Jag kan inte tänka mig att det är samma i Wittstock. Om jag ska ha en familj och barn, då kan jag tänka mig att komma tillbaka.

Schweinrich

Ohne Worte Utan ord

Schweinrich ist schon ziemlich tot. Kaum Kinder und Jugendliche. Es gibt hier außer dem See nichts. Ich hab mein Moped – da kann ich wenigstens fix nach Berlinchen, die haben da einen Club und ein paar Jugendliche. Die fahren auch mal zusammen weg, nach Berlin oder so.

Als Kind war es schon toll auf dem Dorf zu leben, aber als Jugendlicher ist es langweilig. Ob ich nach meiner Ausbildung wieder nach Schweinrich komme, weiß ich nicht. Hier findet man ja auch kaum Arbeit. Auf dem einen Foto sieht man die leere Dorfstraße von Schweinrich, so ist es fast immer.

Auf dem anderen Foto ist ein Plakat. Wir kämpfen schon lange für eine Sanierung der Straße. Dafür sind alle im Dorf. Es gab dafür sogar schon Demonstrationen. Aber sonst...

Eddie Thimm (16)

Schweinrich är en rätt död by, bara några få barn och ungdomar. Och förutom sjön finns det ingenting här. Jag har ju min moped – då kan jag köra till Berlinchen snabbt. Där finns en ungdomsgård och några ungdomar. Ibland åker de tillsammans iväg, till Berlin eller så. Som barn var det fantastiskt bra att bo i en by men som ungdom är det tråkigt. Jag vet inte än om jag kommer tillbaka till Schweinrich efter min utbildning. Det finns ju nästan inget jobb här. På fotot kan man se den tomma huvudgatan i Schweinrich. Så är den nästan jämt. På den andra bilden finns det en affisch. Sedan länge kämpar vi om en sanering av vägen. Alla i byn står för det. Vi har ju redan demonstrerat – men annas...

Straßenkampf Gatustrid

Sewekow

Platz ist in der kleinsten Hütte Plats finns i den minsta stuga

Wittstock

Wir sind nicht high life und auch nicht tot. Wenn man was erleben will, ist man schnell in Berlin. Wittstock ist geschichtsträchtig, ist aber nicht so altbacken. Es ist schick restauriert, aber nicht überall. Wir haben Fotos gemacht von nicht restaurierten Gebäuden, weil sie aus einem anderen Blickwinkel doch wieder schön sind. Größtenteils ist Wittstock skeptisch gegenüber Sachen, die nicht der breiten Masse entsprechen.

Durch die Bilder wird man angeregt, andere Sachen wahrzunehmen und sie aus deren Blickwinkel zu sehen.

Wittstock ist in den letzten Jahren wirklich schön geworden. Wenn ich hier in der Nähe Arbeit finde und sie gut bezahlt wird, dann würde ich durchaus hier bleiben.

Jonathan (16)

Vi är inte high-live och vi är inte heller död. Om man vill uppleva nånting så ligger Berluin ganska nära. Man kommer snabbt ditt.

Wittstock har en lång historia men är inte så gammalmodig. Staden är bra renoverad men inte överallt. Vi tog bilder av byggnader som inte är renoverade än. Vi gjorde det eftersom vi tycker att de är vackra på ett annat sätt ändå. Wittstock är mycket skeptiskt mot allt som inte passar i bilden och som inte är enligt den stora massens mening.

Bilderna ska ge möjligheten att ta emot saker på ett helt annat sätt och titta på dem genom en nysynvinkel. Wittstock har blivit jättevacker under de senaste åren och om jag hittar ett passende jobb som är bra betalt så kan jag tänka mig att stanna här.

JC60, Wittstock JC60, Wittstock

Energie sparen Teil 2 Att spara energi 2

Haupteingang Huvudingång

Natur erobert Industrie Naturen erövrar industrin

Zempow

Zempow-Zentrum Zempow-Centrum

Zempow und seine Umgebung mag ich sehr, vor allem die Ruhe. Und wir haben hier gleich wunderschöne klare Seen. Ich wohne schon immer in Zempow. Hier kennen sich alle, und man kann schnell mal sich beim Nachbar was borgen. Man hat auch Kontakt zu Kindern aller Altersgruppen, die im Dorf leben, das hat man in der Stadt nicht so.

Zempow hat im Gegensatz zu anderen Dörfern noch einen kleinen Laden, den man auf dem Bild auch sehen kann und eine schöne Kirche. Außerdem hat Zempow das Autokino und von Mai bis Oktober einmal im Monat Trödelmarkt. In Zempow machen Leute aus der Stadt Urlaub. Als Jugendlicher ist es in Zempow natürlich ganz schön langweilig. Disko, Essen gehen oder Kino im Winter ist nicht. Die Busverbindungen sind einfach S... Ich lebe trotzdem gern hier. Mit meinen Hunden bin ich gleich in der Natur, und ich sehe einen wunderschönen Sternenhimmel. Ich würde wieder zurück kommen, wenn ich mal Kinder habe.

Natalie Mögelin (17)

Jag tycker mycket om Zempow och området, speciellt om tystnaden. Vi har underbara klara sjöar här. Jag har bott hela mitt liv i Zempow. Alla känner varandra och det är lätt att låna nånting från grannen. Man har kontakt till barn bland alla åldersgrupper som bor i byn. Det finns inte i staden, tror jag.

I motsatsen till många andra byar finns det en liten affär kvar i Zempow som syns på bilden också. Och en vacker kyrka finns det samt en drive-in-bio och från maj till oktober har vi loppis en gång per månat. Människor från stan tar sina semester i Zempow.

För ungdomar är det ju tråkigt här i Zempow – ingen diskotek, inget matställe och ingen bio på vintern. Bussförbindelser härifrån är hur dåliga som helst.

Jag tycker om att bo här ändå. Jag är direkt i naturen med mina hundar och det finns möjligheten att jag får se en underbar stjärnhimmel. Jag skulle komma tillbaka om jag har barn nån gång.

Freysten

Berlinchen

Bildung auf dem Dorf Utbildning i byn

Ich gehe auf das Wittstocker Gymnasium und lebe in Berlinchen. Ich mag mein Dorf unheimlich, weil man hier richtig gut zusammen hält. Ich kann mir gar nicht vorstellen, in der Stadt zu leben. Wir haben einen Jugendclub. Wir brauchen uns nur zu melden, wenn wir dort hin wollen, dann ist er auf. Außerdem hat das Dorf eine Tanzgruppe und eine Yogagruppe, die Jungs spielen Fußball. Wir feiern auch zusammen mit den Erwachsenen z. B. Halloween. Wittstock ist nur 10 km weg. Schade, dass unsere Schule zugemacht hat. Unsere Nachbardörfer haben keinen Jugendclub. Manchmal kommen Jugendliche zu uns in den Club. Mein Freund kommt auch aus einem Nachbardorf. Da ist nichts los. Ich hab jetzt einen Führerschein, da komme ich schnell mal woanders hin. Busverbindungen sind hier wenig. Vor allem abends kommt man einfach nicht weg. Irgendwann werde ich hier weggehen, mache eine Ausbildung oder studiere, weiß noch nicht. Aber daran zu denken macht mich schon ein bisschen traurig. Ob man wieder zurück kommt, weiß man ja nicht.

Marie Peschek (16)

Jag lever i Berlinchen och går på gymnasiet i Wittstock. Jag tycker otroligt mycket om min by. Man håller ihop här och tar hand om varandra. Jag kan absolut inte tänka mig att bo i en stad. Vi har ett ställe där alla ungdomar kan träffas. Vi behöver bara säga om vi vill gå dit och så öppnas det. Dessutom finns det en dansgrupp och en grupp för yoga i byn och pöjkarna spalar fotboll. Ibland firar vi tillsammans med de vuxna, t ex halloween. Wittstock ligger bara 10 km långt bort. Det är synd att vår skola var tvungen att stänga sina dörrar. Våra grannbyar har inga ungdomsgårdar. Ibland kommer ungdomar därifrån till oss. Även min pöjkvän kommer från en grannby. Det är absolut trist där. Jag har ett körkort nu och så kan jag komma nåt annanstans. Det finns ju bara några få bussförbindelser. Speciellt på kvällen kommer man inte härifrån – och inte hem heller. Någon gång ska jag länma byn för att göra en utbildning eller läser på universitet. Jag vet inte än. Men att funderar på det gör mig ledsen. Man vet ju inte om man kommer tillbaks.

Und nun? Och nu?

„Wenn ich alt bin, Rentner oder so, komme ich bestimmt zurück. Für Alte ist es hier schön ruhig.“, sagt Janine (15). Sie vertritt damit eine unter Jugendlichen verbreitete Meinung. Wir sitzen zusammen im Jugendclub C60. Es geht darum, ob Wittstock für das „richtige Leben nach der Schule“ geeignet ist.

Ich frage: „Was gefällt Euch an Wittstock?“ Nach einigen „Hms...“ und Achselzucken weiß Olli (16) eine Antwort: „Das Gute ist, dass es im Sommer mit dem Fahrrad nur eine halbe Stunde bis zum nächsten See dauert.“ Ich antworte mit: „Hm... -- zu wenig für ein späteres Leben. Oder?“ Wir stellen uns die Frage, was uns denn hier nicht gefällt.

Wie Wasserfälle sprudeln die Kids los, ich kann gar nicht so schnell mitschreiben. Diese Antworten höre ich oft: Dennis (15) „Hier ist einfach nichts los.“, Janine (15) „Hier sind doch nur alte Leute.“ und Marco (15) „Wenn es den C60 nicht geben würde, wüsste ich gar nicht, was ich nachmittags machen sollte.“ Olli (16) meint dazu scherzhaft: „Na klar, drinnen hocken und zocken.“

Alle lachen, aber eigentlich ist es traurig. Die Jugendlichen, mit denen ich zusammensitze, sagen einstimmig: „Ich bleibe nicht hier. Hier gibt's doch nix.“. Mit „nix“ meinen sie nicht nur die überschaubaren Freizeitangebote in Wittstock, denn wenn man nicht gerade im Fußball-, Judo- oder Karnevalsverein ist, ist es schon etwas schwierig, sich nachmittags sinnvoll zu beschäftigen.

Es geht den jungen Leuten vor allem um Ausbildungs- und Jobangebote, die ihnen nicht nur eine sichere Zukunft bieten, sondern auch ihre Talente und Interessen berücksichtigen. Olli erzählt, dass er jetzt nach der 10. Klasse

„När jag är gammal, pensonär eller så, då kommer jag säkert tillbaks. Det är lugnt här, bra för äldre människor.“ säger Janine (15). Och hon delar meningarna av de flesta bland ungdomarna. Vi sitter tillsammans i ungdomsgården C 60 i Wittstock och sampratar. Temat är om Wittstock, vår hemmastad vid floden Dosse, är bra för det „rätta“ livet efter skolan.

Jag frågar: „Vad tycker ni är bra i Wittstock?“ Efter några funderingar och „mmh“ vet Olli (16) ett svar: „Det bästa är att det bara tar en halvtimme till den närmaste sjön med cykel på sommaren.“ Då menar jag „mmh“ och uttrar att det skulle vara för lite för ett helt liv. Vi försöker rulla upp problemet från det andra hållet och ställer frågan vad det är som vi inte tycker om. Orden flödar ur ungdomarnas munnar direkt. Jag hinner nästan inte följa med så snabbt går det. De här svaren hör jag oftast: Dennis (15): „Det händer ingenting här.“, Janine (15): „Det finns ju bara gamla människor här.“ och Marco (15): „Det finns inga riktiga jobb här. Och om det inte skulle existera C 60 så vet jag inte vad jag ska göra på eftermiddagen.“ „Det är ju klart,“ säger en, „sitter ska hemma och spela dator.“ Alla skrattar, men egentligen är det trist.

Alla ungdomarna som jag sitter ihop med stämmer överens att de inte tänker stanna i stan. „Det händer ju ingenting här.“ Med „ingenting“ menar de inte bara fritidsmöjligheter som inte finns. Om man inte är med i fotbolls-, judo eller karnevalsforeningen är det ganska svårt att sysselsätter på eftermiddagen på ett bra vis.

Ungdomarna tänker fram för allt på utbudet av utbildnings- och arbetsplatser. Såna som kan säkra deras framtid och motsvarar deras talanger och intressen. Olli berättar att han börjar ta studenten i den sociala branchen i Neuruppin nu efter den tionde skolåret och efteråt tänker

sein Fachabitur im sozialen Bereich in Neuruppin beginnt und anschließend nach Hamburg ziehen möchte, weil er dort einfach bessere Perspektiven sieht. Er sehe es an seiner Mutter, die in einem Job arbeitet, den sie nicht gelernt hat und verdient deshalb weniger als Fachkräfte. Klar könne man weiter weg arbeiten, aber das müsse man sich erst einmal leisten können, sagt er.

Marco stimmt ihm zu: „Meine Eltern arbeiten beide, aber wir haben weniger Geld als würden beide Hartz IV erhalten, mein Vater muss zur Arbeit einfach zu weit fahren.“ Janine meint: „Das liegt daran, dass man im Osten nicht so viel Geld verdient wie im Westen.“ Ich halte inne und überlege, womit sich Jugendlichen so befassen (müssen).

Als ich meine Sprache wiedergefunden habe, frage ich: „Was müsste sich denn hier ändern, dass Ihr bleibt oder nach der Ausbildung zurückkommt?“ Olli schießt wie aus der Pistole hervor: „Jobangebote!“ und auch Marco sagt: „Jobs, von denen man gut von leben kann.“ Janine sagt: „Ich möchte etwas erleben und später meinen Kindern davon erzählen.“ Dennis meint: „Wenn meine Freunde hier blieben würden, würde ich auch hierbleiben oder wiederkommen.“

Die Kids sind sich einig... Und nun?

Stine Koch
Sozialarbeiterin Jugendclub C60

flytta till Hamburg. Han tycker att framtidsutsikter för en bra utbildning och jobb är bättre där. Han kan se det på sin mor. Hon är tvungen att arbeta i ett jobb som hon inte är utbildad i eftersom hon inte hittar något passande och tjänar mindre pengar. Man kunde ju jobba längre bort men då måste man tjäna så mycket att det lönar sig. Marco instämmer: “Precis det, båda mina föräldrar jobbar men slutligen får de mindre pengar än om de skulle stanna hemma och får socialbidrag. Det är bara så eftersom min far är tvungen att åker långa vägar till jobbet.” Janine menar: “Det beror på att man tjäna mindre pengar i Öst- än i Westtyskland.” Jag undrar vad ungdomar funderar på.

När jag har återfunnit mitt språk frågar jag: “Vad är det som ska ändras att ni skulle stanna eller komma tillbaka efter utbildningen?” Olli behöver inte tänka efter och svarar direkt: “Jobb” och även Marco säger: “Jobb som man kan leva av.” Janine lägger till. “Jag vill uppleva nånting som jag kan berätta för mina barn.” Dennis funderar: “Om mina kamrater skulle stanna då stannar jag också eller kommer tillbaka.”

Ungdomarna stämmer överens --- Och nu?

Texten av Stine Koch
Ungdomssocialarbetare
Ungdomsgården C 60

Impressum

Konzeption, Redaktion

konzeption, redaktion:

com+, Büro für Kommunikation und Kunst

Layout, Satz, Bildbearbeitung

layout, och, bildbearbetning:

Liliana Lambrief, Marc Boden-Buga

Übersetzer översättare:

Jesko Balfanz

Fotos foto:

Jugendliche aus Wittstock und den Ortsteilen
Ungdomar från Wittstock och samhällets delar.

Druck tryckaren: Druckerei Arnold

Auflage upplaga: 500 Stück

Erscheinungsjahr tryckår: März 2015

